

Податок на прибуток в Україні: оподаткування нерезидентів

1. Оподаткування нерезидентів
2. Оподаткування діяльності через постійні представництва

Оподаткування нерезидентів

Доходи, отримані нерезидентом – юридичною особою із джерелом їх походження з України, оподатковуються за ставкою податку на прибуток в розмірі 15 відсотків. Об'єктом оподаткування є, зокрема, проценти, дисконтні доходи, що сплачуються на користь нерезидента, у тому числі проценти за позиками та борговими зобов'язаннями, випущеними (виданими) резидентом; дивіденди, які сплачуються резидентом; роялті; фрахт та доходи від інжинірингу; лізингова/орендна плата, що вноситься резидентами на користь нерезидента - лізингодавця/орендодавця за договорами оперативного лізингу/оренди; доходи від продажу нерухомого майна, розташованого на території України, яке належить нерезиденту; прибуток від здійснення операцій з продажу або іншого відчуження наступних інвестиційних активів; доходи, отримані від провадження спільної діяльності на території України; доходи від здійснення довгострокових контрактів на території України; доходи, одержані від діяльності у сфері розваг.

У залежності від джерела походження доходів з України застосовуються наступні ставки податку на прибуток:

Дивіденди	15%
Проценти	15%
Роялті	15%
Фрахт	6%
Інші доходи з України	15%

Дивіденди – платіж, що здійснюється юридичною особою, у тому числі емітентом корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів чи інших цінних паперів, на користь власника таких корпоративних прав, інвестиційних сертифікатів та інших цінних паперів, що засвідчують право власності інвестора на частку (пай) у майні (активах) емітента, у зв'язку з розподілом частини його прибутку, розрахованого за правилами бухгалтерського обліку.

Для цілей оподаткування до дивідендів прирівнюються також:

- платіж у грошовій чи негрошовій формі, що здійснюється юридичною особою на користь її засновника та/або учасника (учасників) у зв'язку з розподілом чистого прибутку (його частини);
- суми доходів у вигляді платежів за цінні папери (корпоративні права), що виплачуються на користь нерезидента у контрольованих операціях понад суму, яка відповідає принципу "витягнутої руки";
- вартість товарів (робіт, послуг), крім цінних паперів та деривативів), що придбаваються у нерезидента у контрольованих операціях понад суму, яка відповідає принципу "витягнутої руки";
- сума зниження вартості товарів (робіт, послуг), які продаються нерезиденту у контрольованих операціях порівняно із сумою, яка відповідає принципу "витягнутої руки";
- виплата в грошовій або негрошовій формі, що здійснюється юридичною особою на користь її засновника та/або учасника-нерезидента України у зв'язку зі зменшенням статутного капіталу, викупом юридичною особою корпоративних прав у власному статутному капіталі, виходом учасника зі складу господарського товариства або іншої аналогічної операції між юридичною особою та її учасником, у розмірі, що призводить до зменшення нерозподіленого прибутку юридичної особи.

Міжнародними договорами України про уникнення подвійного оподаткування з деякими країнами можуть встановлюватися більш сприятливі умови оподаткування. У певних випадках, встановлених у договорах про уникнення подвійного оподаткування, щодо певних доходів нерезидентів в Україні може застосовуватися зменшена ставка податку. Такі договори Україна уклала приблизно з 75 країнами.

Податкові вигоди у вигляді звільнення від оподаткування або застосування пониженої ставки податку, передбачені міжнародним договором, не надаються стосовно відповідного виду доходу або прибутку, якщо головною або переважною метою здійснення відповідної господарської операції нерезидента з резидентом України було безпосереднє або опосередковане отримання переваг, які надаються міжнародним договором у вигляді звільнення від оподаткування або застосування пониженої ставки податку.

Оподаткування діяльності через постійні представництва

Суми прибутків нерезидентів, які провадять свою діяльність на території України через постійне представництво, оподатковуються в загальному порядку. При цьому таке постійне представництво прирівнюється з метою оподаткування до платника податку, який провадить свою діяльність незалежно від такого нерезидента.

Постійне представництво визначає обсяг оподатковуваного прибутку, отриманого протягом звітного (податкового) періоду, відповідно до принципу "витягнутої руки". Оподатковуваний прибуток постійного представництва має відповідати прибутку незалежного підприємства, що здійснює таку саму або аналогічну діяльність у таких самих або аналогічних умовах і діє в повній незалежності від нерезидента, постійним представництвом якого воно є.

З метою оподаткування термін "постійне представництво" включає:

а) Будівельний майданчик, будівельний, складальний або монтажний об'єкт чи пов'язану з ними наглядову діяльність. При цьому загальна тривалість робіт, пов'язана з таким майданчиком, об'єктом чи діяльністю (в рамках одного проекту / пов'язаних між собою проектів), що виконуються нерезидентом через співробітників або інший персонал, найнятий ним для таких цілей, повинна перевищувати 12 місяців.

б) Надання послуг нерезидентом (крім послуг з надання персоналу), у тому числі консультаційних, через співробітників, найнятих ним для таких цілей. При цьому така діяльність провадиться (в рамках одного проекту / проекту, що пов'язаний з ним) в Україні протягом періоду / періодів, загальна тривалість яких становить більш як 183 дні у будь-якому дванадцятимісячному періоді;

в) Осіб, які на підставі договору, іншого правочину або фактично мають та звичайно реалізують повноваження вести переговори щодо суттєвих умов правочинів (внаслідок чого нерезидентом укладаються договори / контракти без суттєвої зміни таких умов) та/або укласти договори /контракти від імені нерезидента. Зазначена діяльність має здійснюватися особою в інтересах, за рахунок та / або на користь виключно одного нерезидента та / або пов'язаних із ним осіб-нерезидентів.

г) Осіб, які на підставі договору, іншого правочину або фактично мають і звичайно реалізують повноваження утримувати (зберігати) запаси (товари), що належать нерезиденту, із складу яких здійснюється поставка запасів (товарів) від імені нерезидента. Виняток становлять резиденти-утримувачі складу тимчасового зберігання або митного складу.

Постійним представництвом не є здійснення нерезидентом господарської діяльності через посередника-резидента в рамках основної (звичайної) діяльності резидента та на звичайних умовах. Утримання постійного місця діяльності не вважається постійним представництвом, якщо така діяльність резидента-посередника має виключно підготовчий або допоміжний характер для нерезидента.

Нерезиденти, які здійснюють в Україні діяльність через відокремлені підрозділи, у тому числі постійні представництва, зобов'язані стати на облік у контролюючих органах. Одночасно із взяттям на облік нерезидента здійснюється взяття на облік відокремленого підрозділу такого нерезидента.

Ведення нерезидентом діяльності через відокремлений підрозділ, у тому числі постійне представництво, без взяття на податковий облік тягне за собою накладення штрафу на нерезидента в розмірі 100 000 гривень.